

TUKENA ELÄMÄN
HAASTEISSA

tukkilinja

2 / HUHTI-TOUKOKUU 2022

VAMMAISET
NUORET
ETSIVÄT NYT
KESÄTÖITÄ!
S. 13

HÄPEÄN VAIENTAMAT
Ympäristön reaktio
erilaisuuteen voi
lamauttaa
s. 8

VAMMAISET
PAKOLAISET
kohtaavat sodan
julgimmat kasvot
s. 7

TYÖNANTAJIA KAIVATAAN

Lankamaailma näyttää esimerkkiä
s. 18

Työpaikka

Työhönvalmennus

Yksilöllistä työtä, jossa työnhakijaa autetaan löytämään hänelle sopiva työpaikka ja työllistymään siihen onnistuneesti. Tuki jatkuu työpaikalla niin tiiviisti kuin tarvitaan. Tavoitteena on vähentää yhteydenpitoa asteittain.

Työntekijälle

Palvelu on Helsingissä tarjolla 18 vuotta täyttäneille, työtä hakeville kuntalaisille, joilla on jokin toimintarajoite tai vamma.

Työnantajalle

Työnantajaa tuetaan sopivan työntekijän löytämisessä, työkokeilussa, palkkatuen ja muiden tukitoimien hakemisessa sekä työntekijän sopeutumisessa työyhteisöön.

käsityönä

Emilia Leppäniemi (vas.) ja myymäläpäällikkö Katariina Tiainen käyvät läpi päivän töitä.

Käsityöliike **Lankamaailma** löysi osatyökykyisen, luotettavan työntekijän ja suosittelee tuettua rekrytointimallia muillekin.

TEKSTI **Sari Heino-Holopainen**
KUVAT **Jussi Helttunen**

KEVÄINEN VÄRIMAAILMA täyttää silmät, kun astumme astumme kuvaajan kanssa talvisen harmaasta ulkomaailmasta sisälle Lankamaailmaan, Helsingin Oulunkylässä sijaitsevaan käsityöliikkeeseen.

Lankakerät ja muut käsityötarvikkeet ovat tarkoissa pinoissa hyllyillä ja pöydillä. Löydämme **Emilia Leppäniemen**, 33, työn touhussa lajittelemassa lankoja esille myymälän pöytiin.

"Sielu lepää, kun langat ovat järjestyksessä", Leppäniemi sanoo tervehdyttyämme.

Hän työskentelee nimikkeellä hyllyttäjä, mutta ehtii myös opastaa asiakkaita löytämään etsimänsä langat. Se onnistuu, sillä hän harrastaa itsekin kutomista. Tällä hetkellä on ystävän kanssa työn alla loimien kutominen keppihevostille. Leppäniemi ratsastaa niiden lisäksi myös oikeilla hevosilla.

"Ratsastamiseen menee osa palkastani. Sitä ennen maksan vuokran, sillä asun yksin, ja ruokaan menee osa myös", Leppäniemi kertoo.

Työvalmentaja tukena

Emilia Leppäniemellä on dysfasia ja laaja-alainen oppimisvaikeus. Luetun ymmärtäminen ja matematiikka tuottavat vaikeuksia, välillä myös motoriset tehtävät.

Työnsä hän aloitti runsas vuosi sitten, jolloin **Tara Vallenius** toimi hänen työvalmentajanaan Helsingin kaupungin Tuetun työllistymisen palvelussa.

"Kävin noin kerran kuukaudessa tukikäynnillä ja olimme yhteydessä muulloinkin, jos tuli jotain. Emilia tunsu langat ennestään ja työn aloittaminen sujui hyvin. Työvalmentajan tukea ei sen koommin ole tarvittu kuin vähän", Vallenius kertoo.

Työkokeilu on riskitön

Niin työnantaja kuin muukin työyhteisö pitivät Emiliasta, joka kahden kuukauden työkokeilun jälkeen palkattiin töihin – palkkatuesta ei edes puhuttu. Viime kesän Emilia oli töissä puutarhurina Hietaniemen hautausmaalla ja palasi marraskuussa takaisin Lankamaailmaan.

"Työnantajan mukaan häntä oli odotettu kovasti", Vallenius kertoo.

Emilia on mukana työyhteisön tapahtumissa, kuten virkistyspäivässä, ja kertoo kokevansa itsensä osaksi työyhteisöä.

” On tärkeää meille kaikille, että työyhteisössä on kaikenikäisiä ja erilaisista lähtökohdista tulevia työntekijöitä.

”Asenne on ollut alusta asti todella myönteinen, vaikka varmaankin oli alussa pientä varautuneisuutta, kun kaikilla ei ollut aiempaa kokemusta osatyökykyisistä.”

Vallenius korostaakin työkokeiluvaiheen merkitystä: se on työnantajalle riskitön tapa tutustua ja kokeilla, sujuisiko yhteistyö.

Emilia valittiin

Emilia Leppäniemellä on puutarha-alan koulutus Kiipulan ammattiopistosta. Hän on kesäisin töissä Hietaniemen haustausmaalla, mutta myös talveksi tarvittiin töitä ja palkkaa. Tuetun työllistämisen palvelu otti yhteyttä Lankamaailman toimitusjohtaja Antti Tapaniseen, joka suhtautui ajatukseen myönteisesti.

”Kolme työnhakijaa tuli työhönnotohaastateluun. Olisimme voineet ottaa kaikki. Päädyimme kuitenkin heti Emiliaan, sillä hänen asenteensa oli hyvin positiivinen”, kertoo Lankamaailman myymäläpäällikkö Katariina Tiainen.

Emilia Leppäniemen työaika on kuusi tuntia päivässä, ja hän tekee nelipäiväistä työviikkoa.

”Emilia on ahkera ja tekee työtään ihan nonstopina, joten päädyimme ratkaisuun, että keskellä viikkoa on vapaapäivä”, Tiainen selittää.

Juuret maassa

Katariina Tiainen kehuu Leppäniemeä rauhalliseksi ja tarkaksi työntekijäksi.

”Lisäksi Emilia tuo työyhteisöömme ilon ilmapiiiriä.”

Leppoissa haastattelutilanteessa syntyykin pian Leppäniemen puutarhurin työhön liittyvä lentävä lause: ”Emialialla on juuret maassa”.

”Tarkoitin, että hänellä on jalat maassa ja hyvä, myönteinen elämänsen. Välillä opitkin menevät niin tarkkaan perille, etten huomakaan. Esimerkillistä!” Tiainen selventää.

”Kun olen saanut hyllyt – joita on paljon – täytettyä, voin auttaa asiakasta saamaan langat käsiinsä ja palvella niin, että asiakas tulee seuraavankin kerran”, Leppäniemi jatkaa.

”Musiikkia korvilleni!” Tiainen nauraa.

Kokemus avaa silmät

Sillä aikaa, kun kuvaaja ja Emilia Leppäniemi siirtyvät lankojen pariin, jäämme hetkeksi keskustelemaan Katariina Tiaisen kanssa. Hän kertoo, ettei osatyökykyisen kanssa työskenteleminen ole hänelle ensimmäinen kerta.

”Siksi varmaan minulla ei ollut mitään kynystä Emilian palkkaamisessa.”

Ennen nykyistä työpaikkaa Tiaisella oli Kokkolassa käsityöliike, jossa työskenteli kymmenen vuoden ajan autismin kirjon omaava apulainen.

Emilia Leppäniemi harrastaa itsekin käsitöitä ja lankatyypit ovat hänelle tuttuja.

”En ikinä unohtaa sitä hetkeä, kun lähdin Kokkolasta ja suljin liikkeen. Apulaiseni oli hyvin tarkka siitä, ettei hänen lähelleen saanut mennä, mutta hyvästellessämme hän tuli ja halasi minua! Silloin tiesin, että olin tehnyt asiat oikein.”

Vinkkejä työnantajalle

Katariina Tiainen suosittelee kaikille osatyökykyisen töihin ottamista.

”Mikä rikkaus! On tärkeää meille kaikille, että työyhteisössä on kaikenikäisiä ja erilaisista lähtökohdista tulevia työntekijöitä. Emilia on sulautunut Lankamaailmaan niin kuin kaikki muutkin työntekijät. Hän saa samat ohjeistukset, on mukana palavereissa ja yhteisissä ruokailuissa.”

”Kun Emilia lähtee kesää kohti puutarhurin hommiin, tulemme taas kaipaamaan häntä. Hänen tulonsa on hyvä syy odottaa syksyä.”

Kysyn, mitä ohjeita Tiainen antaisi työnantajalle, joka ottaa ensimmäistä kertaa töihin osatyökykyisen.

”Pitää olla avoimin mielin. Hyvä perehdytys on olennaisinta. Joskus tarvitaan selkokieltä ja rauhallisuutta, ihan konkreettista tekemisen näyttämistä, jotta työntekijä pystyy hahmottamaan asiat. Näin luodaan kestävä pohja työn oppimiselle.”

”Itsekin oppii rauhoittumaan, kun on Emi-

lian kanssa tekemisissä. Jos joku asia ei sitten luonnistu, niin minä kyllä katson itseäni”, Tiaisen sanoo hymyillen, mutta painavasti.

Hyvän pohjan rakentamisessa on hyvä olla mukana myös työntekijän omia tukijoukkoja. Leppäniemen isä ja äiti kävivät esimerkiksi alussa tutustumassa Lankamaailmaan.

Mitään ennakkoluuloja Tiainen ei ole havainnut Emiliaan suhtautumisessa, ei työkalereiden eikä asiakkaidenkaan puolelta.

Emilian ohjeet

Löydämme Emilia Leppäniemen lankakerien keskeltä. Kysyn, tuleeko hänelle kesällä ikävä työtovereitaan.

”Heille tulee minua!” hän hihkaisee.

Lopuksi hän antaa muutamia ohjeita työnhakijoille:

”Aina kannattaa hakea töitä. Laittaa monta hakemusta ja pyytää apua työvalmentajalta.

Täytyy muistaa, että ensivaikutelma on tärkeä, siihen on aikaa kolme minuuttia.”

Leppäniemi kertoo, ettei ole ollut kertaakaan poissa töistä.

”En maltaisikaan, mutta elokuussa pidän pari viikkoa lomaa. Silloin ratsastan ja olen mökillä.”